

Сім скарбів українського бароко вперше покажуть у Великій Британії

13.8.2026 - | Ministerstvo kultury ta informpolityky

Сакральні пам'ятки з Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» будуть представлені у V&A South Kensington з 14 вересня 2026 року.

Сім сакральних пам'яток з України вперше покажуть у Великій Британії за підтримки Британської Ради.

На безкоштовній експозиції «Сакральні скарби з Києва» (Sacred Treasures from Kyiv) представлять сім пам'яток, серед яких — ключові предмети богослужіння в українській православній традиції: ікона, напрестольне Євангеліє у срібному окладі — літургійна книга, що використовується під час християнського богослужіння, — дискос для Євхаристії та срібна позолочена чаша із зображенням Розп'яття. Створені київськими майстрами-золотарями доби бароко, ці пам'ятки демонструють їхню виняткову майстерність і відображають духовну культуру Києво-Печерської лаври. Їх представлять у галереях V&A Sacred Silver and Stained Glass та Silver Galleries поруч з іншими експонатами з колекції музею.

Заснована в XI столітті Києво-Печерська лавра входить до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та впродовж століть була одним із провідних центрів релігійного життя, мистецької діяльності, освіти й меценатства. Експозиція відкриється у рік 975-річчя Києво-Печерської лаври та сторіччя Національного заповідника.

«Ця експозиція дає можливість розповісти історію, що виходить далеко за межі самих цих визначних пам'яток. Срібні Царські врата разом з іншими скарбами з колекції Національного заповідника “Києво-Печерська лавра” відкривають цілий розділ української культурної спадщини, який досі залишається маловідомим за межами України. Завдяки цим творам міжнародна аудиторія знайомиться з українською школою сакрального золотарства XVIII століття — одним із найвищих досягнень українського барокового мистецтва. Для нас особливо важливо, що завдяки партнерству з Музеєм Вікторії та Альберта ця історія буде представлена світові й постане в міжнародному контексті як невіддільна частина спільної культурної спадщини Європи», — **Максим Остапенко, генеральний директор Національного заповідника «Києво-Печерська лавра».**

«Сакральні скарби з Києва» продовжують багаторічне партнерство між Національним заповідником «Києво-Печерська лавра» та V&A, у центрі якого — дослідження походження та історії двох пар рідкісних срібних позолочених Царських врат із Лаври та переосмислення їхньої інтерпретації. У радянський період вони опинилися поза монастирем і згодом потрапляли до різних приватних колекцій за кордоном, перш ніж увійти до колекції Гілберта. Нині Царські врата, надані V&A Gilbert Trust for the Arts у довгострокове користування, представлені в оновлених Галереях Гілберта. Це єдині відомі зразки такого типу поза межами православного світу.

Деякі з пам'яток, наданих Національним заповідником, були створені тими самими майстрами, які працювали над Царськими вратами. Представлення у V&A пам'яток із Лаври разом з оновленою інтерпретацією Царських врат допомагає відновити їхній український історичний і мистецький контекст. Упродовж десятиліть їх каталогізація та інтерпретація спиралися на російську імперську рамку, а українське походження та культурне значення залишалися поза

належною увагою. V&A спільно з Національним заповідником «Києво-Печерська лавра», за додаткової підтримки Українського інституту та ICOM UK, працювали над тим, щоб повніше розкрити історію цих врат. Це частина ширших змін у міжнародній музейній практиці — зокрема в тому, як українську спадщину в закордонних колекціях досліджують, описують і представляють.

Британська Рада підтримала транспортування пам'яток до Великої Британії, а також участь фахівців Лаври в кураторському дослідженні та професійному обміні з британськими колегами. Український інститут сприяє партнерству між українськими та британськими інституціями й співорганізовує публічну програму проекту. Проект також підтримують Міністерство культури України, Міністерство закордонних справ України та Посольство України у Сполученому Королівстві.

Проект розвиває сталі професійні зв'язки між культурними інституціями України та Великої Британії та робить внесок у культурний вимір 100-річного партнерства між двома країнами.

Коментарі партнерів

Тетяна Бережна, віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики України — міністерка культури України:

«Культурна спадщина України є невіддільною частиною європейської історії та заслуговує на гідне міжнародне представлення, що спирається на українські знання й експертизу. Представлення сакральних скарбів Києво-Печерської лаври у V&A демонструє важливу роль українських державних інституцій, дослідників і кураторів у тому, як нашу спадщину вивчають і представляють світові. Такі партнерства зміцнюють міжнародну співпрацю та створюють нові можливості для дослідження, збереження й захисту культурної спадщини України».

Трістрам Гант, директор V&A:

«Ці національні скарби демонструють виняткову майстерність українських золотарів і розкривають багату мистецьку спадщину, яку зберігає Лавра. Сподіваємося, що експозиція та симпозіум у вересні допоможуть глибше оцінити унікальну спадщину України та сприятимуть співпраці у культурній сфері, щоб досліджувати й розповідати надзвичайну історію країни».

Скотт Макдональд, виконавчий директор Британської Ради:

«Ця співпраця — потужний приклад того, чого можуть досягти довгострокові культурні партнерства між Україною та Великою Британією. Завдяки обміну знаннями та досвідом між українськими й британськими фахівцями ця виставка допоможе поглибити розуміння багатой культурної спадщини України та познайомити з її історіями ширшу аудиторію у Великій Британії. Ми пишаємося тим, що підтримуємо цю співпрацю в межах 100-річного партнерства між Україною та Великою Британією, яке зміцнюватиме культурні зв'язки між нашими двома країнами в майбутньому».

Володимир Шейко, генеральний директор Українського інституту:

«Ця співпраця є прикладом тривалого партнерства, побудованого на взаємній повазі, яке дає довгострокові результати. Наша спільна робота над деколонізаційним посібником для музеїв сприяла точнішій атрибуції походження Царських врат та їх представленню у величних залах Музею Вікторії та Альберта як частини культурної спадщини України. Ми раді, що Царські врата відкрили шлях до ширшої взаємодії між провідними інституціями України та Великої

Британії».

Супровідна програма

15 вересня 2026 року у V&A South Kensington відбудеться міжнародний симпозіум «Українська культурна спадщина та інституції Великої Британії: зміна перспектив і практик» (*Ukrainian Cultural Heritage and UK Institutions: Shifting Perspectives and Practice*). Британська Рада підтримує симпозіум та забезпечує участь у ньому української делегації. Українські, британські та міжнародні фахівці обговорять, як змінюються підходи до дослідження, інтерпретації, збереження та представлення української спадщини.

Довідка

- «Сакральні скарби з Києва» будуть представлені в галереях 84 і 89 V&A South Kensington з 14 вересня 2026 року до 17 вересня 2027 року.
- Царські врата, що походять із Києво-Печерської лаври, перебувають у V&A на довгостроковій позичці від Gilbert Trust for the Arts і представлені в Галереях Гілберта у V&A South Kensington.
- Експозиція стала можливою за підтримки Британської Ради та Gilbert Trust for the Arts, а також за участі Українського інституту, Міністерства культури України, Міністерства закордонних справ України та Посольства України у Великій Британії.
- Кураторки експозиції — Євгенія Равцова, Аліс Мінтер та Александра Вотсон Джонс.
- Більше інформації про симпозіум доступно за посиланням.

Фото для медіа доступні за посиланням.

Про V&A South Kensington

V&A — це родина музеїв, об'єднаних вірою в силу творчості.

Колекції V&A South Kensington охоплюють 5 000 років історії мистецтва, дизайну та перформансу. Музей також проводить виставки й освітні програми, займається дослідженнями та реставрацією. У його зібраннях представлені мистецтво, дизайн, мода, фотографія, меблі, театр, архітектура та кераміка. Тут також розташована Національна бібліотека мистецтва Великої Британії.

Про Національний заповідник «Києво-Печерська лавра»

Заснований 1926 року Національний заповідник «Києво-Печерська лавра» — найбільший в Україні історико-музейний комплекс і світська державна інституція, відповідальна за збереження та інтерпретацію культурної спадщини Києво-Печерської лаври. Заснована в XI столітті й внесена до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, Лавра впродовж майже тисячоліття була одним із провідних центрів духовності, освіти й мистецької діяльності.

Національний заповідник опікується приблизно 73 000 музейних предметів і 140 пам'ятками культурної спадщини XI–XX століть. Заповідник зберігає й досліджує цю спадщину, працює над її інтерпретацією та забезпечує доступ до неї для широкої аудиторії, сприяючи збереженню історичної та культурної пам'яті України.

Про Британську Раду

Британська Рада — міжнародна організація Великої Британії у сфері культури та освіти. Ми сприяємо миру й процвітання, розвиваючи зв'язки, взаєморозуміння та довіру між людьми у Великій Британії та інших країнах світу. Ми працюємо у сферах мистецтва й культури, освіти та англійської мови. Британська Рада працює з людьми у понад 150 країнах світу та охоплює аудиторію понад 700 мільйонів людей.

www.britishcouncil.org

Про Український інститут

Український інститут — інституція культурної дипломатії України. Він розвиває міжнародні культурні партнерства та сприяє глибшому розумінню України через культуру, діалог і професійний обмін.

Інститут співпрацює з українськими та міжнародними організаціями, щоб посилювати суб'єктність і присутність України у глобальних культурних дискусіях.

<https://mincult.gov.ua/news/sim-skarbiv-ukrayinskogo-baroko-vpershe-pokazhut-u-velykij-brytaniyi>